

Om Landbosforeningernes Dyrskuer.

Dette Spørgsmaal drøftedes ved Slutningen af det Møde, som Udsendinge fra Landbosforeningerne afholdt paa Landbohøjskolen den 13de og 14de Juni (se Side 255), og det indleedes af

Kammerraad Andersen, Gundersløvholm. Ved et Møde i det fgl. Landhusholdningselskab i Vinter var Dyrskuernes Ordning kommet under Forhandling, og Forpagter Heide havde der udtalt Ønsket om, at der kunde afholdes nogle enkelte midlertidige Skuer som en Mellemting mellem Skuerne ved de store Landmandsmøder og dem, som de enkelte Landbosforeninger foranstaltede (se Side 51). Sorø Amts 2 Landbosforeninger havde drøftet Sagen og vare enedes om, at man skulde søge at benytte Statens Tilskud under Eet; tillige havde de overdraget For mændene i Udvalgene i de 2 nævnte Foreninger, nemlig Gods-ejer Neergaard til Gundersløvholm og Taleren, at henvende sig til andre af Landets Foreninger, for at henlede Opmærksomheden paa det Ønskelige i nu at faa Sagen drøftet. Dette var da ogsaa steet ved en Skrivelse til 22 Foreninger, hvori disse opfordredes til at drøfte følgende Spørgsmaal:

„Hvorvidt er der, under Forudsætning af, at Statens Bidrag til Husdyrskavlens Fremme vedbliver, Anledning for Landbosforeningerne til at søge § 1 i Lov af 23de Januar 1862 forandret derhen, at flere Foreninger, naar dette maatte findes tjenligt, kunne forene sig om fælles større Dyrskuer og ved disse under eet anvende Statens Tilskud til samme“.

18 af disse Foreninger havde ikke blot efterkommet Op-

fordringen, men ogsaa, hvad man ikke havde ventet, meddelt Resultatet af Drosttelsen, og deraf fremgik da, at 8 Foreninger bestemt havde udtalt sig for Forslaget, 2 betingelsesvis, 6 havde erklæret, at den foreslaaede Sammenslutning ej passede for de Egne, de omfattede, og kun 2 havde fraraadet at fremme Sagen. Om Talerens eget Standpunkt henviste han til Referatet fra Sorø, der var gjengivet i „Ugeskrift for Landmænd“. For at Forandringen kunde iværksættes, maatte altsaa erhverves en Tilslidelse i Loven, og Taleren tilraadede at søge denne, da den ikke vilde virke forstyrrende eller hindrende nogensteds, efterfom den kun skulde bruges, hvor Foreningerne selv ønskede det.

Rmr. Erichsen: Loven af 23de Januar 1862 tilsteder allerede, at Statens Tilskud til de enkelte Foreninger benyttes ved Fællesdyrskuer af disse, saa der er for saa vidt ingen Grund til at søge nogen ny Lov i saa Henseende. Derimod vilde Tilskudet af de 11,000 Rd. til Dyrskuerne bortfalde for de ældre Hingstes Vedkommende til næste Aar, naar den nye Stutterilov traadte i Kraft, og der kunde være god Grund for Foreningerne til at søge dette Tilskud bevaret.

Bureauchef Desfau benægtede denne sidste Opfattelse og paaviste senere, at i den sidste Form, hvori Loven om Stutteriets Ophævelse blev vedtaget, var udtrykkelig Hingstepræmierne blevne bevarede ogsaa for Fremtiden. Desuden oplyste han angaaende det forelagte Spørgsmaal, at ved Landmandsmødet i Aarhus havde en Del mindre Landboforeninger ydet saavel deres eget Bidrag som det Tilskud, de havde modtaget af Staten, til det store Fællesdyrskue ved Landmandsmødet. Sluttelig fremdrog Taleren en tidligere udtalt Tanke af Forp. Heide, om at det gjøres til Pligt for alle 1ste Præmiedyrene fra Landboforeningernes Dyrskuer, at de møde ved det førstkommende store Landmandsmødes Dyrskue.

Rmr. Andersen: Ved at søge hans Forslag indført i Loven, vilde alle de samvirkende Foreninger imidlertid komme til at aflægge deres Regnskab til Staten om Benyttelsen af dennes Tilskud under Cet, og dette synes at være en for, ekttere Form.

Udsæstfor Luun: Medens Landboforeningerne hidtil ikke have faaet det aflagte Regnskab tilbagevist, selv om Pengene ere brugte til et Fællesdyrskue, er det i alt Fald tvivlsomt, om et saadant Fællesregnskab vilde blive modtaget, og der er derfor ingen Grund til at søge en Forandring.

Godsejer Mourier-Petersen havde spurgt en tidligere Indenrigsminister om, hvorledes han vilde stille sig til, at Foreningerne anvendte deres Statstilskud til Fællesdyrskue, og modtog det Svar, at han endog vilde ønske Sagen fremmet. Taleren samstemmer ogsaa med det Ønskelige i, at man slaaer sig sammen, men Spørgsmaalet er, hvorledes man i mange Egne skal formaa Foreningerne dertil, thi Foreninger i mindre begunstigede og fremskredne Egne ere bange for at slutte sig sammen med andre, da deres Kvæg let vilde falde igjennem. Som et Middel til at fremme Sagen kunde man tænke sig, at Staten satte et Minimumstilskud fra selve Foreningen som Betingelse for sit Tilskud, men denne Minimumsgrænse maatte paa den anden Side være ulige i de forskjellige Egne, og derved vanskeliggjordes Sagen.

Forpagter Heide: Tidligere, da der kun var faa eller næsten ingen Opdrætttere og tilmed færre Foreninger, kunde de afholdte Dyrskue være tilfredsstillende; men efterhaanden som de fleste større Gaarde lægge Bind paa Opdræt, og Sandsen for et godt Kvæghold, Dannelsen af egne Stammer, Udbredelsen af Anglerkvæg osv. vinder Fremgang, ere de almindelige mindre Dyrskue ikke længer tilfredsstillende; de større Opdrætttere kræve en stærkere Konkurrence end den, de kunne finde paa disse, og derfor møde de i Reglen ikke; men mødte de, vilde de overvælde de mindre Jordbrugere og da efterhaanden fortrænge disse fra de mindre Dyrskue, som netop godt egne sig til at være disses Kampplads. Vi savne altsaa større Dyrskue for dette mere udviklede Opdræt, thi vore smaa Dyrskue maa ikke paa nogen Maade ødelægges; disse sidste skulle netop styrkes ved hine, ophjælpes og lære at stille strængere Fordringer; thi saaledes som de nu ere ordnede, især hvor der som i Sylland

undertiden er indtil 6 Foreninger i et Amt, hver med mange smaa Præmier, som de mere fremstredne Opdrættere ej ville konkurrere om, udrette de intet af nogen virkelig Betydning for at bringe vor Husdyravl opad. Faaes saadanne større Skuer, kan det netop være rigtigt med de mange om end kun smaa Præmier ved de mindre Skuer, eftersom det nu engang er et kravet Middel for at holde mange af Medlemmerne i Foreningerne.

Den Udvikling, vort Mejerivæsen har taget og vedblivende tager, vil medføre, at der stænkes vor Ro en ganske særlig Omhu, og da vort Klima og øvrige Forhold tillige begunstige Udviklingen af vore egne Racer, som nu heldigvis er det ledende Princip i de fleste Opdræt, er han forvisset om, at Betingelserne ere tilstede for, at vi med Tiden ville kunne bringe det danske Mælkekvæg til at indtage den første Plads i Europa, saa at det vil blive stærkt søgt af Udlandet. Men et Middel hertil er at give de forskjellige Klasser af Opdrættere passende Kamppladser; dette have vi ikke i Øjeblikket, da de store Landmandsmøder først med et Mellemrum af 6—9 Aar vende tilbage til samme Landsdel; og derfor vil det være særlig heldigt, om vi kunde komme ind paa at holde Fælles- eller Kredsdyrskuer hvert 2det eller 3die Aar, samtidig med at de mindre Skuer vedbleve at være aarlige.

Godsejer Mourier-Petersen vilde anse det for at være heldigst, om Statens Tilskud udelukkende kom til at gaa til de større Skuer; men saafremt Kredsstuerne kun blive hvert andet Aar, vil det i saa Fald ogsaa være nødvendigt, at hver Forening kun hvert andet Aar modtager et, men da større, Tilskud af Staten, thi Foreningen vil ikke kunne overføre Tilskudet fra et Finantsaar til det næste.

Amrd. Andersen: Skjønt det altsaa synes, at man ifølge den alt bestaaende Lovgivning kan opnaa det samme, som han tilsigtede ved sit Forflag, skal han dog ikke fortryde paa at have fremsat det og derved nu foranlediget Udtalelser fra saa mange kyndige Sider, at, naar han senere tager Ordet for Sagen, det da

vil være i Forvisningen om, at Landets dygtigste Landmænd anse det tilsigtede Maal, nemlig større Kredsdyrskuer, som eftertragtelserærdigt.

Etatsr. Tesdorpf: I Volland-Falsters Stift holdes aarlig 3 Dyrskuer, og disse ere støttede af en temmelig lang Erfaring og ret gode Midler. I Begyndelsen mødte ogsaa de større Jordbrugere, men senere tog deres Interesse kjendelig af. Man besluttede derfor, ledede af den samme Tanke, som Hr. Heide har fremstillet, i 2 Aar i Træk at holde 3 Dyrskuer, men hvert 3die Aar at samle alle Kræfterne om et enkelt, saa at Midlerne og Præmierne kunde blive større; men disse Skuer bleve desuagtet ikke større end hvert af de enkelte i de 2 andre Aar vare, idet de Medlemmer, der boede 4—5 Mil borte, undslog sig for at trække saa langt med deres Kvæg, og man maatte derfor vende tilbage til den gamle Ordning med 3 Skuer hvert Aar, da de baade fra Øst og Vest truede med at ville udmælde sig. Ved derimod at dele Kvæget efter Gaardenes Størrelse i 3 Klasser (a, fra Gaarde med over 30 Røer; b, fra do. med mindre end 30 Røer, og c, fra Husmænd), er det lykkedes os at holde Interessesen oppe, at bringe saavel de større som mindre Jordbrugere til at møde og at se vort Kvæg stadig forbedres. Hertil bidrager ogsaa, at vi aarlig ved hvert af Dyrskuerne lader bortauktionere 15 Kvier og 1 Tyr af bedste Slags, indkjøbte i Angel; og vel tabe vi i Reglen Penge derved, isfor endog 500 Rd., men dette har dog ikke skræmmet os fra atter iaar at indkjøbe 50 Kvier, uagtet de iaar maa underkastes Karantaine. Sandsen for Kvægavlen er i Væxt; den bedre Omhu for Mælkenes Benyttelse, hvortil Ansættelsen af en omrejsende Mejeriasistent ogsaa væsentlig bidrager, styrker ogsaa Interessesen for Dyrskuerne, og alt i alt kunne vi derfor nok sige, at vi hverken bør opgive eller ændre dem, ej heller at de ikke skulde være særlig kraftige Væstestænger.

Forp. Heide har aldrig tænkt paa at opgive de mindre Dyrskuer, men de have nu udrettet saa meget, at de ikke længer alene ere tilfredsstillende, og vi maa da give dem mere fyldestgjørende

Former. Vi have i Horsens Landbrugsforening ogsaa indkjøbt Anglerkvæg, jydsk Kvæg fra Bendshøstel, Faar og Svin, bortauktioneret dem ved Skuerne og været saa heldige intet Tab at have havt. Men alt dette er ikke nok. Vi maa sørge for, at Kritiken bliver skarpere og strengere, saa at den ej længer nøjes med at sige: der og der er et godt Dyr, men derimod at der kan siges: der og der er en god Samling.

Propr. Nielsen, Petershvile, er ikke enig i det Ønskelige i at forene sig for at holde større Dyrstuer; der er ganske vist paa en Maade noget Tiltalende derved, men Gaardmænd og Husmænd ville ikke trække saa langt med deres Dyr. Især vilde han anse det for at være meget uheldigt, hvis Statens Tilskud til Foreningerne blev knyttet til Betingelsen af at flere af dem skulde slutte sig sammen.

Godsejer Mourier-Petersen udtaler som sin faste Overbevisning, at Foreningerne ikke slaa sig sammen, med mindre at Bidraget fra Staten betinges af at dette stæer. Man kan jo imidlertid for at tilfredsstille de mindre Opdrættere dele Tilskuddet, saa at en Del gives til de mindre Skuer og en Del til de større, eller Staten kan det ene Aar uddele til de mindre og det næste udelukkende til de større. —

Statsr. Tesdorpf opfordrer Forpagter Heide som Formand for Horsens Landbrugsforening til at meddele, hvilke Midler man der navnlig har benyttet sig af, da man ud af denne Forenings store og heldbringende Virksomhed sikkert maatte kunne hente sig mange gode Bink.

Forp. Heide: Denne Opgave er ganske vist ikke let, men skal han forsøge at samle de enkelte Faktorer, da maa han først og fremmest nævne Dyrstuerne. Da Landmandsmødet afholdtes i Horsens, var der ingen Opdrættere af rene Racer der i Eggen, men nu er der mange, selv blandt Gaardmændene, der opdrætte rent jydsk eller rent Anglerkvæg; ønskeligt vilde det være, om man i samme By kunde nogenlunde enes om at holde samme Slags Kvæg. Nu findes der overalt i Eggen kun forædlede Svin, og ingen Opgave er lettere for en Land-

bforening end at bevirke dette, — man behøver jo blot at købe fra England og vil da i Reglen altid kunne sælge dem uden Tab. Ligesaa ere Faarene forandrede til Kjødfaar, hvoraf der tidligere ingen fandtes, men hvoraf der nu møder over 50 ved hvert Skue og deriblandt ikke et slet Faar. — Foreningen har anstaffet sig en Bogsamling, men den benyttes kun meget lidt, og det er ikke et Middel, han tør tilraade at bringe store Offre for. Vi have afholdt Blovprøver, som ikke have været uden gavnlig Virkning. Den allerheldigste Foranstaltning har imidlertid været Antagelsen af en Mejeriassistent, der rejser omkring til Foreningens Medlemmer; og saaledes er Interessen for Mejerivæsenet vakt blandt Beboerne, at hans Tid i Reglen er beslaglagt langt frem, og at han ikke laa ledig mere end 5 Dage hele forrige Vinter; selv de fleste større og største Gaarde med en vel udviklet Mejeridrift have haft ham 2—3 Gange. Hans Løn er 300 Rd. foruden frit Ophold og fri Rejse, og da Brugerne betale, alt efter Gaardens Størrelse, fra 5—15 Rd. for en Uges Besøg af ham, har Foreningen saa at sige ingen Udgift ved denne Foranstaltning, — ifjor endog kun 5 Rd. De større Gaarde have Fortrinsret til at erholde hans Hjælp om Vinteren, de mindre om Sommeren.
